

✱ ત્રીજી ધોપડીના ✱

ડિક્ટેશન શિક્ષક.

ભાગ ૩.



જગનલાલ માતીરામ શાહ.

“મુખ્યગણિત શિક્ષકના કાર્યા”

સાલેશર-સુરત.

૪૫

કિંમત ૩ આના.

૮૮૨૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૨૩ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ડિઝેઇન ડિઝાઇન

વિષય મ ૪૨૩: ૮૪૩: ના - ૪૮૨

ત્રીજી ચોપડીનો

ડિક્ટેશન શિક્ષક

ભાગ ૩.

રત્નનાર-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
“મુખ્યગણિત શિક્ષક”, “ભૂગોળ શિક્ષક”
પ્રમોદનરમાળા વર્ગરેના કર્તા.
શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઉદ્દેશ્ય—શાહપોર—સુરત.

આવૃત્તિ ૩ છ.

પ્રત ૧૧૦૦.

[સર્વ હક સ્વામીન.]

જુન ૧૯૨૦.

સુરત ચઢતાના પુલ પર પાણીની ઝાંઝી પાસે આવેલા શંકર
પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

કિંમત ત્રણ આના.

ગુજરાતી અનુભવમંડળમાં વચાવો.

અદ્યાપિ બહાર ન પડેલાં એવાં પુસ્તકો.

એકવાર વાપરી ખાતરી કરવા નમ્ર વિનંતી છે.

મુખગણિત શિક્ષકે ભા. ૧ થી ૬.

બાળવર્ગનો	૦-૧-૩	ત્રીજા ધો. નો	૦-૨-૦
પહેલા ધો. નો	૦-૧-૬	ચોથા ધો. નો	૦-૩-૦
બીજા ધો. નો	૦-૧-૯	પાંચમા ધો. નો	૦-૩-૦

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

બાળપોથીથી પાંચમી સુધીના જોમાં:—

- ૧] પાઠવાર અધરા શબ્દો.
- ૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.
- ૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.
- ૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર.
- ૬] પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રસ્તોત્તરમાળા અઢીઆના.

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

સુરત જિલ્લાનો નકશો ચાર આના.

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” માટે અભિપ્રાય.

રા. સા. ગણપતરામ અનુપરામ ત્રવાડી.

રાજકોટ મેલ ટ્રેનિંગ કોલેજના માંજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

તા. ૨૮-૬-૧૯૧૭ના પત્રમાં લખે છે કે—

“સલામ—તમારા તરફથી અવલોકનારે “ ડિક્ટેશન શિક્ષક” ભા. ૧. ૨ નામનાં બે નાનાં પણ ઉપયોગી પુસ્તકો મળ્યાં, તે બેતાં જણાય છે કે તમારા આ શ્રમ બાળકો, શિક્ષકો અને કેટલેક દરજ્જે લેખકોને પણ અત્યંત ઉપયોગી થઈ પડશે. આ પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોને ઘણી ઓછી મહેનતે બેડણીનું સાદું અને ચોકસું જ્ઞાન થશે. તમેએ વાચનમાળામાંથી ઘણાખરા મુશ્કેલીવાળા શબ્દો તારખ્યા છે, અને તેને વિવિધ રીતે ગોઠવી શિખનાર શિખવનાર ઉભયને સરળતા કરી આપી છે.

વળી સારા કાગળ, મોટા ટાઈપ અને શબ્દોના છુટા પણાને લીધે એ પુસ્તકો આંખને આકર્ષક થાય તેવાં છે.

એકંદરે મારા ધારવા પ્રમાણે તમારાં પુસ્તકો શ્રુત-લેખનના શિક્ષણમાં મદદગાર થઈ પડશે, તેથી કેળવણીની દૃષ્ટિએ બેતાં તેને ટેકસ્ટ બુક્સ તરીકે સ્વીકારી શકાય તેવાં છે. એજ.”

મહેરખાન ક્રાંડિઆવાડના એજન્ટ દ્વારા ગવર્નર
સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૪૧૭૧ તા. ૨૬-૭-૧૫થી

— સુરત જિલ્લાનો —

“ભૂગોળ શિક્ષક.”

એજન્સિની સર્વ સંલોમાં લાયબ્રરી માટે મંજૂર કર્યો છે.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રતિભાષાના વિષે.

શ્રીયુત ભાઈચંદ્ર પુનનદાસ શાહ.

મહીકોંકા એજન્સિની ભૂગોળ વગેરેના કર્તા.

સાદરા તાહુકા રફૂલના હેઠમાજતર

પોતાના તા. ૧૫-૭-૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“ત્રીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતની ભૂગોળ
શીખવા તથા શીખવવા માટે શિષ્ય શિક્ષક બંનેને આ
પુસ્તક સાધન રૂપ છે, અને તે બંનેને ઉપયોગી છે, શિક્ષ-
કને નોંધ કાઢવાની મહેનત બચે છે, અને વિદ્યાર્થીને
શિક્ષકની મદદ વિના ભૂગોળનું જ્ઞાન મળી શકે તેમ છે,
એકંદરે આપનો પ્રયાસ જનસમુદાયને ઘણો આદરણીય અને
ઉપયોગી થઈ પડવાનો છે.”

ત્રીજો પડીના

પાઠવાર અઘરા શબ્દો,

પાઠ ૧-ચાર્તા. સામાન્ય. બાળપોથીમાં.
મૂળાક્ષરો. બારાબડી. રમુજ. કવિતા. જોડાક્ષર.
જ્ઞાન. શિખામણો. પદાર્થપાઠો. ઉમંગથી ચિત્રો.
હોશિયારી. વાકયો. બોધ. તપાસ. મુદ્રાબલો.
ભૂગોળના. માહિતી. રસીલી. પુસ્તકો. દરીઓ.
મેદાન. સાદા. નંસુના. વનસ્પતિઓનું. તોળવા. સોદો.
છેતરાશો. ઉતાવળ. ધ્યાન. ખતરી. આજસ. પોપટીઉં

પાઠ ૨ મા. ૧-બાળબોધ. લિપિમાં. બ્રાહ્મણી.
પંડિતો. અજ્ઞ. વરફ. માત્રા. અનુસ્વાર. વિસર્ગ.

મૂળાક્ષર.

અ આ ઈ ઉ ઓ ઋ

અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ ઋ લુ

६] दोश्री दीपदीना "डिक्शन शिक्षक" त्रय आना।

ऐ औ ओ औ अं अः

ए ऐ ओ औ अं अः

क ख ग घ ङ, च छ ज झ ञ, ट ठ

ड ढ ण, त थ द ध न, प फ ब भ म,

य र ल व श ष स ह ळ क्ष झ.

य र ल व श ष स ह ळ क्ष झ.

य र ल व श ष स ह ळ क्ष झ.

य र ल व श ष स ह ळ क्ष झ.

अं अः

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०.

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०.

पाठ ३-८६. असो. छते. यत्नातुं धुं.

વાતચીત. હડહડતો. કળિયુગ. જુવાન. ઉતર્યો.
બેસાડયો. બુદ્ધિ. હિંડાડે. ખર્ચુપાન. શરમાઈ.
જેસખધ. શ્રાવકનો. સંધ. જત્રાએ. વાતકી. ખિચાર.
ઉઠાવી. વીખરાઈ. ફીકે. અક્કલનો. સલાહ. દશા.

પાઠ ૪—પરગજી. કાશીમાં. ધણીધણિઆણી.
ધંધરભક્તિ. ધંધરકૃપા. નરસિંહ. ચૌદશ. ભંડાર.
વાણીથી. ગુજરી. ઉછેરવા. સ્વભાવ. દયાળુ.
સ્ત્રીઓને. અભ્યાસ. શિક્ષકનો. માનીતો. માઈ.
ધંધે. સાંઠ. ધાર. અંતઃકરણ. ફેંટામાંથી. પાટો.
સુવાડી. સોંપ્યો. વખાણુ. ખસ્યો. શુદ્ધિમાં. પરગ-
જીપણું. આશ્ચર્ય. સૌને.

પાઠ ૫—લગ્ન. ઉમર. સૌણ. ગુજરાન. ગુણો.
પ્રીતિ. ખાડા. ખડ. ખવાડયું. આશિષ. ખૂંચેલો.
ખૂમ. હૂખતો. ચોટલી. ઉઘો. ટંગાવી. પીધેલું. પાડ.
થોભાય. વાડું. સહીસલામત. વિવાહનાં. સામેલ.

પાઠ ૬—અદલ. ઇન્સાફ. વિજયનગર. તલ-
કચંદ. પૈસાદાર. ગામડી. નસીબદાર. કીમતી.

દોલત. સત્તર. ખરીદા. આખર. મિલકત. વર્તીશું.
વહેંચણું. કબુલાત. તોડ, દિવાન.

પાઠ ૭—પરમેશ્વર. સવળું. હરિ. ભૂલી.
મુશોભિત. લેવાય. વૈવૈસો. અટકાવ્યો. લખોટા.
નકારો. આભાસ. વિશ્વપતિ. વાસ. ભોંયરે. ઘડીએ.
ઘાટ. ખોળીએ. મૂકવા. જગકર્તા. શરમાઈ, ભૂલ્યો.

પાઠ ૮—ધર્મસ્તુતિ. વિશ્વસ્વામી. સ્તુતિ.
શીશ. આપદાથી. દીનાનાથ. આધાર. દામા. મતિ.
પ્રાર્થના. ભક્તિ. નિવારો.

પાઠ ૯—છાંચે. સૂતો. ગુનો. આફત. સેવક.
જીવતદાન. મગરૂરી. દોરડાની. સિંહ. છુટાયું
ખદલો. દાસ. અત્યારે. તરણા. ગર્વ.

પાઠ ૧૦—પ્રમાણિક. મુખધમાં. પરચુરણ.
કિંમત. શાખ. વર્ગ. ખોલીસ. ચાણાના. અમલદાર.
વૃદ્ધ. દયાશંકર. પ્રથમ. આગલ. લાગુ. વિધવાને.
ધન્ય.

પાઠ ૧૧—અપ્તો. તુરંગમાં વાણીઆને. વિકટ.

ગુજરાતી સામાન્ય ભૂગોળની પ્રત્યેક તરમાળા અઢી આના. [૬

સંતાઈ તૂટી. લૂટી. દ્રવ્ય. મિઠાઈ. તાલેવંત. નસીબ.
ઝેર. ભેળ્યું. લૂટના. ભુંડું. તાકયું. ગીધો.

પાઠ ૧૨—યુધિષ્ઠિર. ક્ષમા. અર્જુન. સહદેવ.
નકુળ. પાંડવો. દ્રેવ. વર્તાણુકથી. આખર. દુર્યોધનથી.
દ્રૌપદી. જુલમ. ઝુંપડીમાં. નવાણું. ચિત્રગુપ્ત.
ગાંધર્વ. અંતાકરણમાં. લાગણી. ગુસ્સે. ડગતુ.

પાઠ ૧૩—પાલો. ન્યાયીધીશ. ડહાપણ. ઇન્સાફ.
પ્રીતિ. ચર્ચા. બાયડીઓ. સાક્ષી. અવર. ઉઠાવું છું.
મળેપડુ. સળ.

પાઠ ૧૪—ગૃહસ્થ. નિસાસો. અભાગીઆ.
લંગડો. ટેકો. કદાપિ. તંગી. હસ. રૂપીઆ.

પાઠ ૧૫—શિઆળ. બગલો. વિલાસપુર. મલો-
લ્લામાં. મશરી. નોતરું. દીપું ડરાવેલો. રંગીત.
થાળ. આગ્રહ. શિરોઈ. મલકાવી. સ્વાદે. ટેવ.

પાઠ ૧૬—રિવાજ. વર્તમાનપત્ર. ખાંકડા. ઉત્તર.
લક્ષ્મી. મુસાફર. તંબુ. પત્થર. ઝુંપડાં. નેસ.
મીસનસાર. પસોણો. ચામડીઆ, ઘંટીઓ. ભટકતી.

૧૦] ગુજરાતની સામાન્ય સુ. પ્રશ્નોત્તરમાળા અઢી આના.

ગાડું સૂઢ. વિદ્યાર્થી.

પાઠ ૧૮-સ્વચ્છ. તમાશો. શણગારી. ગુંદર.
ચોંટાડ્યા. સુવાડી. ઇંદ્રિય. કરકરું. ઢાંકણ. કંટાળો.
છિદ્રો. પરસેવો. ભિનાશ. ચોંટી. સમજી. નાહ્યા.
સાબુ, લૂછી. પાડોશણ.

પાઠ ૧૯-વિદ્વાન. ઉદ્યોગી. આજમુ. ભાઈભાંડુ.
દાટેલો. ચર. અઘાટ. ફેંસલો. ચુકાદો. નિર્ણય.

પાઠ ૨૦-દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્યાનો.
શોખીન. વિષયો. કવિ. કવિતા. ખજાનચી. ખીરખલ
ફટકા. ખુશી. આજીજી. નિશ્ચય. ખસ. ખુદાવંદ.
સિપાઈ. સરત. હજુરમાં લાંચીઆ. પચાસ.

પાઠ ૨૧-મચ્છર. પલકમાં. ચુકિતથી. નસકો-
રામાંથી. જખરું. પુલાઈ. ગવંથી. ઘટતો. અભિમાની.
નમ્ર. માઠાં.

પાઠ ૨૨-જેજે. વોર્શિંગ્ટન. વિષ્ણુપ્રસાદ.
માણેકલાલ. પુસ્તકાલયમાં. વૃત્તાંત. બાળપણ.
હંમેશના. નિયમ. કપાએલું. ધમકાવ્યા. હિંમત.

ચોથી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૧૧]

દીલગીરી. રૂપેરી. કળીઓ. સોનેરી. પુલોખાળાં.
લક્ષણ.

પાઠ ૨૩-સુલતાન. મહમુદ. અયાઝ. ઉમરાવો.
ઝડપથી. દોડાવ્યો. બંદગી અદલાહ. એહસાન.
ડોલચું. શાંત. વિનંતી. સાન. સાંઘબાવા. અદેશો.
અદેખાઇ. મુકાવવાનો. ઇલાજ. ઝવેરાત. ઉવાડીને.
આશ્ચર્ય. ભિખારી. સ્થિતિને. સંભાર. ભેટ્યો.
ધર્પાખોર. દેશનિકાલ.

પાઠ ૨૪-વાદવિવાદ. તુર્ત. ગણના. ગરીબડી.
પ્રાણી. પ્યાડ. નીમક. દિન. મણુખંધી. લાધે. બીન.
માલીક. સ્વાર. સફર. મુસાફર. ફૂર. સ્વારી. શ્રેષ્ઠ.
ન્યાય. નિર્દોષી. માંસ. ફૂલ. વ્યાપાર. બળદીઓ.
અથડાય. ખલકમાં કીરતાર.

પાઠ ૨૫-કબુલાત. ધકકો. ફોડાવ્યો. ફૂટ્યો.
કમુર. ગુનેગાર. ઉદાસ. રૂએ. દોષ. સંતાડવા. સદગુણી.

પાઠ ૨૬-પ્રદર્શન. સીવણકામ. રંગબેરંગી.
ગળપટા. ગૂંથે. જૂંથેલી. ગૂંથવાનું. સાદડીઓ.

તહીન. વિષય. ખુખી. સંખ્યામાં. નૌતમલાલ.
સલાહસંપ. નાતજતમાં. વિલાયતમાં.

પાઠ ૨૭-સંધર. કુદરતનું. રાજધાનીનું. કિલ્લો.
રચના. ખાંભણી. ખાંભો. કુકાળ. સળી. ભુકરો.
મંદ. સવાલ. અમત્ય. સાધનો. પુષ્કળ. વિના.
દ્રવ્ય. મુકાળ. સંધરી. સંધર. સંધાત.

પાઠ ૨૮-મહીનામાં. માધવ. કેશવ. પિત્તાળના.
અળકટ. ખ્યાલા. કહિઆરા. વળેલો. તરસ્યા.
વિલામો. ગોઠળદાસ. ધર્મદાનાં. દસમો. આશીર્વાદ.
ગૃહસ્થ. મનોહર. શીતળ. ચોટખું.

પાઠ ૨૯-શેખચટલી. તરંગો. તકપ્રસાદ.
ગુફની. વળગ્યો. તક. ઉણવે. વિદ્યાનો. વાડવો.
ઉણવો. ધુણવી. ધુણવ્યું. ટપકો. ભાંગ્યો. ધોળાયું.
ઉધમ. છતીશ. ચેતવ્યો.

પાઠ ૩૦-ઉડાવવા. મુકાવ. મુકાવ્યો. દોડ્યો.
સપાટાથી. મરોડો. છુટો. ગોધું. ઉડાડ. કાયર.
મયાસ. આસમાનમાં. ટપકા. વીટવા. આવડત.

પાઠ ૩૧—મળસ્કે. કુંડળીઓ. તરુવર. બુક્કાવે.
પ્રીત. પડદો. સુખીઉં. સુખીઆં. ચણતાં. ચૂસે છે.
ફૂલરસ. વનસ્પતિ. જળધોટે. નિજ. પોઠે વિધવિધ.
ખૂટે. મધુરો. સંતોષ. ઝૂલે. વરા. દાનવ. વિપત્તિઓ.
વેરાઈ. કામધેનુ. ચિંતવ્યા.

પાઠ ૩૨—વડોદરા. વંશપરંપરા. ભોગવટા.
સાંતીની. સાથી. પ્રકારની. રથો. મહેનતુ. પુંજ.
ધ્યુષ્ઠતા. ડહેલી. હુકકો. ભરોસો. મેઘ.

પાઠ ૩૩—ચોકખાઈ. ધનગવરી. બેનપણી.
પિડાય. ગંદું. મૂકવાનું. મંદવાડ. નંખાય. નીરોગી.
જંતુઓ. ખુણેખોચરે. પાથરણું. શ્વાસ. ખિછાનાં.
ઢોળી. ઢોળાય. લકવો. જળજ. ઝાડીઝુડી. દુર્મંથ.

પાઠ ૩૪—કૈકેયી. મંથરા. શત્રુધન. અયોધ્યામાં.
દશરથ. કૌશલ્યા. સુમિત્રા. લક્ષ્મણ. પ્રાણથી. વૃદ્ધ.
પાટલી. ગાદી. ઠેકાણે. નહારા. સ્વભાવવાળી. દાસી.
પ્રીતિ. ઉથાપરો. સંદેહ. વરદાન. લેણાં. ચૌદ. હઠ.
અણસમજી. શોક. પ્રજાએ. ધિક્કાર. વનવાસ. ઠરાવ.

પાઠ ૩૬-નટ. મુકુંદ. ઢોલ. માણેકચોકમાં.
ટોણ. દસેક. ઉંચાધચે. દોરડું. કાંસાની. સરણાઇ.
ખુખીથી. ઉંધે. કુદવા. ગુલાંટ. ચક્કર. વીજળી.
ઝખકારા. સ્થિર. લાકડું. ચમત્કારવાળાં. ખુખીદાર.
નાનપણથી.

પાઠ ૩૬-ગીખમ. શ્યામ. કોયલ. મહિમાય.
નીરખી. ઝૂલે. શોભાય. કોકિલા. ટહુકા. ધરતી.
સુગંધ. ભરતી. તરૂમાં. વસંત. શાખ. સુકેસરી.
ચિત્ત. ઠરતી. ઉકળાટ. આઝ. પરખાઉં. વખણાઉં.
સંગીત. સૂર. ગળલું. પ્રસારી. પ્રકુલ્લ. ખટમોગરો.

પાઠ ૩૭-મકમ. પાદરી. વસાવ્યું. ઉગતાં.
ધમારતી. આવેના. ખીલકુલ. અજાણ. કુશળ.
કાટખુણાની. કોયલા. ઓખરોની. પેટીમાંથી હસીને.
હાપણ.

પાઠ ૩૮-પ્રહલાદ. કસ્બો. ભાટ. અગાઉના.
પુરુષોનાં. પુતળાં. પારડી. વલશાડ. ઓળંગી.
વહેણ. તોડી. ખંડેર. ટોચ. દહેરં. મુશકેલ. ચઢાવ.

પાંચમા ધો. નો. “સુઅગણિત શિક્ષક” વ્રણ આના [૧૫]

કુંડા. દિવાલો. ખુરજો. વાયવ્ય ચૌરંગા. વાંકો-
ચુકો. પ્રવાહ. ભુતસર. તળેટી. બગવાડા. ખીણો.
ભીંતના. ગાણં. રમણીય. સપાટાખંધ. ઉતર્યો.
પલાળીને. પાટીઉં. આકૃતિ. ગોઠવ્યા. નસુનો.

પાઠ ૩૯—દેવસ્થાન. પર્વત. આયુ. કઠિઆ-
નાડમાં શેત્રુંજો. ગીરનાર. પંચમહાસમાં. પાવાગઢ.
ટેકરો. ડુંગરી. તળેટી. બેડા. ભેખંડો. તૂટીને.
ટુકડાની. વસડાધને. હરે છે. ચઢાવવાળા. શિખર.
અણીદાર. બંગા. પાક્કિતાણા. દેવકીઉનાઈ. લસુંદ્રા.
પીગળેલો. ઝરણુ. બટાટા. સેકવાથી. ઠંડું. ભિંજાય.
તૂટી. કપાસ.

પાઠ ૪૦—નદી. સરોવર. જન્મ. બન્યું. ગમ્મત.
મેળાપ, પૃથ્વી. નકામાં. શક્તિ. નિચાણ. સમુદ્ર.
ધોધ. ખડકોને. ભુકેભુકા. બેટ. નદીવાટે. ધોળકા.
પશ્ચિમે. સરિતા. નિર્મળ. ચિત્રવિચિત્ર. પશુ કિતારે.
નાવણ. ધોવણ. જળપાનનું. પિછાણીએ.

પાઠ ૪૧—દરીઓ. મહાસાગર. પીરમોહંમદ.

ખલાસી. શાહમોહમદ. વરાળ. ભરતીઓટ. મોખા.
ભુરં. તણાઇ. સુવાળા. તાણી. કોડીઓ. કોડા.
વીણવા. શંખ. ખલાસી.

પાઠ ૪૨—ભૂશિર. ઉપસાગર. હજીરે. જવણ.
ભૂગોળનું. ભૂગોળવિદ્યા. ટંડેલ. માહીતી. પુરતી.
ઢાળ. મગીઆ. ચીકણો. નિશાન. અથડાય. કિનારો.
સાંકડી. ફાંટો. ધુસે છે. ધોવાઇ. મુદત. પુષ્કળ.
ક્રિયા. દ્વીપકલ્પ. હંમેશાં. સામુદ્રધુની.

પાઠ ૪૩—સુરતથી. સરભોણ. દેસાઇ. નારણ.
દાસ. ધંચું છું. વસવાયાનું. ત્રણેક. તૈયાર. વાંસલો.
છોડું. ખાવળનું. ચીકણું. ટકાઉ. ધમણ. જોસખંધ.
ભટ્ટીમાંથી. તણખા. છાણા. ગોળાકાર. સળગાવેલાં.
ધગધગતી પેંડાની. રેડયું. વાટ. સજ્જડ. ચોંટી.
કુંભાર. લોંદા. દસ. વીસ. કોસ. ઢેડવાડામાં. સુતરના.
ફાળકામાંથી. તાંતણા. તાણવાણા. ગોદડાનાં.
ખોળીઆં. ઝાંપે. રજપુતોને. શણનાં. દોરડાં.

પાઠ ૪૪—છુટ્ટી. ઘેલાભાઇ. ગિલ્લીદંડા. અમ-

દાવાદ. કિલ્લો. રોજ. મસીદો. કોતરકામ. ટપાલ.
ઓફિસ. છંટાય છે. રાત્રે. દીવા. મુકાય. ધૂળવાળા.
છંટાતું. ગાડીચોડા. લુગડાં. શાકભાજી. સોનું. રૂપું.
વાસણો. મસાલો. ખાંડ. સાકર. ઉંચી. કારીગરી.
વરાળયંત્રથી. કારખાનામાં. કાપડ. દીવાસળી.
મીણબત્તી.

પાઠ ૪૬—તગડીના. ધંધુકે. ધોએલાં. ખુંટમોજાં.
ખુરસી. ટેબલ. મહેસુલ. વસુલ. ફેરણી. દુરસ્ત.
હવાડો. ઓવરસીઅર. વાગડની. તજવીજ. ફોજદાર.
મામલતદાર. હદનાં. મુકરદમામાં. સાક્ષી. અવલ-
કારકન. રજુ. ખૂટતા. સખતી. બનાતનો. કંમરે.
લપેટી. નાયક. તિજોરર. રસીદ. રૂપીઆ. કોથળી.
વેચાણ. ગીરા. નોંધવાનું. સિપાઈ. દવાખાનું.
ખાટલા. સૂતા. ઓસક. હાકતર. કોચતો. શીતળા.
મોડું.

પાઠ ૪૬—વિભાગ. જિલ્લો કલેક્ટર. ઇન્સ્પેક્ટર.
મુન્સફ. ચોર્યાશી. ચોરપાડ. પંચમહાલ. વહીવટ.
કમિશનર. અધિકારી. દેખરેખ. મુલતવી. અગત્યનાં.

ખોલીસ. ઓછોવ-તો. કેળવણી. સુખાકારી. ડેખ્યુટી.
ખાંધકામ. ઈજનેર. સુધારા. ઠરાવ. અરજી. જાળ-
વવાના. ઉપાયો. ઉઘાડવી. બોર્ડ. સંમતિ. લેણદેણ.
જડજ. સિવિલસર્જન.

પાઠ ૪૭-મણીખા. શાંતિલાલ. પરીક્ષા. ખીના.
નુકસાન. કાંઠો. તીડો. દાતણ. બંદુકો. પરવાનગી.
દયાળુ. આશા. ભલામણ. હથિયાર. છૂટ. કન્યાશાળા.
શોધવા. શરીર. નાલાયક. નિરાશ. ઝેરટ. ખૂનનો.
ચુકરદમો. ચુકવતા. જુખાની. ચુકાદા. વલસાડના.
નીમ્યા.

પાઠ ૪૮-ઉપયોગ. શિક્ષકે. શીખવ્યું. ખોદાય.
ફાટ. નાળાંઓમાં. મૂળ. પર્વતમાં. ધોવાય. સપાટી.
વસડાઈને. ડહોળું. ચિકાર. કિનારે. ચગું. દરીઆમાં.
તણાઈ. ફૂટતાં. સખત. માફક. થીજીને. સુલકોમાં.
એકદમ. ઘટ. સફેદ. છવાઈ. હિમ. ઉકાળીએ.
સૂર્યનાં. કિરણો. પૃથ્વી. ટીપાં. પાંદડાં ગ્રાકળ.
પહોંચ્યાં. અટકીએ.

પાઠ ૪૯-સળગતી. અંગારા. હોલવાઈ. ચેતા-

વવાને. કુંકણીએ ફૂંકીએ ગતિમાં. ફૂંક. ઢાંકણું.
ઢાંકું છું. કાણું. રૂમાંલ. બરણીમાં. મોઢું. સમડી.
છાંટવાને. બદલે. ડાલવી. ઠરીજય. શાખાશ. પેટીમાં.
પરી દે. ગુંગળાઈ. જોત. લોઢું. રાંધવાને. ચલમ.
બીડી. ઘસીને. સપાટા. દવ.

પાઠ ૬૦-મીઠું. અગ્રેજી. ગોવિંદ. મિઠાઈ.
કંટાળતો. પુષ્કળ. ખાઈ. મોળી. બોણું છું. બેસ્વાદ.
ચપટી. મહીના. સ્વચ્છ. નીરોગી. ઉપરાંત.
નાખ્યાથી. બગડતી. અટકે. અથાણાંમાં. ખારીઆંમાં.
માખણ. ક્યાંથી. ઘુંટણ. ધાઈ છું. દરીઆ. બુઆળે.
સુકાઈ. ખાઝી. સાંભરી. ઢગલા. મુશકેલ. ગુજરાતમાં.
ધરાસણા. ખારાઘોડામાં. પંજબ. માંત. સિંધવ.
જ્યાબંધ. દેશાવર,

પાઠ ૬૧-ગંધક. વિસ્મય. હિંમતરામ. મત-
લબથી. ખાસ. તનુ. બરડ. હથોડી. ચુરેચુરા. ખ્યાલું.
ઓગળી. ઓગળેલો. હલાવ્યું. હલાવશે. ચિનાઈ.
હેઠળ. સળગાવ્યો. રતાશ. તદ્દન. ઠરવા. તિલાશ.
ધુમાડો. આસમાની. પદાર્થ. ગજરામાંથી. ફૂલ.

૨૦] સુરત જીલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

ચૂંટી. લીધું. આળ. ધર્યું. ઝાંખું. ઉડાવી. રેશમ.

પાઠ ૬૨-પહેલદાર. શોખ. પતરીસાકર. ગોઠ-
વ્યાં. ખુણામાં. અફાળી. સંભાળજે. વાંકીચુંકી.
ખરખચડી. ધારવાળી. ફટકડી. ભાંગીએ. પાસાદાર.
ગળામાં. માણેક. કીમતી. ગુરુજી. ખંભાતની.
રંગદાર. મોસાળ. નાંદોદમાં. રતનપુર. ખડકમાંથી.
ઝુંબર. હકીકત.

પાઠ ૬૩-પોલાદ. સ્કૂ. મિત્ર. કાદર. કોદાળી.
એરણ. ટીપ્પું. અચંબો. અલ્યા. વળત. ખાતરી.
વળ્યો. ચપટો. તાળાં. ઘડતર. ભડતર. નળીઓ.
પાટલીઓ. રવેસના. કહેરા. દિવાલની. ખીંટીઓ.
ઘડિઆળ. અંધુ. કાનસ. નક્કર. ધાતુ. ભેળ.
ટીપીએ. કોલસા. ડુખાંવીએ. સિવાય. પાંચરં.

પાઠ ૬૪-ઇદ્રિયો. ઉત્પન્ન. મુળીઆં. થડ.
પાંદડાં. ફૂલ. ચોંટીને. ટટાર. અગત્યનું. છિદ્રો.
ચૂસે. શોષી. ખ્યાલ. મોઢાં.

પાઠ ૬૫-રખર. સીસાપેન. ડાઘા. દોહતા.

ઉદ ૧૫જાશ. દૂધ. ઢીંગલીઓ. ડગલા. તંબુ.
ખજૂરીનાં. ઘડીઓ. ટોચ. તાડી. ખરસાણી. થોર.
ડાળી. ઓસડ. ગુંદર. ભજોલો. ચોંટાડવાને. લાડુ.
ઉપવાસ. હિંદુ. સાબુચોખા. સુકવીને. દાણા. પુરે-
પુરાં. છાલ. તળીએ. નિતારી. ડહોળી. ગળવી. ગુણ.

પાઠ ૬૬-પ્રશિકારક. શુભારે. દોઢ. ડુંડી.
ઉંખીમાં. સુખળાં. ખંટી. ધાન્ય. હિંદુસ્તાનમાં.
હંમેશાં. દાઉદખાની. હાંસોટી. જિહ્વામાં. વાજીઆ.
કાકા. કાઠિઆવાડથી. પોટા. હુમસો. કાળાશ. ભરાઉ.
વટાણા. તુવેર. અડદ. કઠોળ. ફાડ. દળવાળાં.
એકદળીઉં. ચાળીએ. ખરછટ. થુલું. ગૂંદીને.
ચળાઇને. હવાલે. મેદો. પરસુદી. ચાળણ. સુપડામાં.
ઝાટકીએ. ભુમું. શીરો. પલાળીને. ઢાંકી. આથો.
ખટાશ. આથેલા. જલેખી. ચોંટાડવાને. જખમ.
ફેલ્લા. લોપડી. પોટીસ.

પાઠ ૬૭-પાંદડાંના. ખગીઆમાં. ચૂંટી. દોડ્યા.
મોહંમદ. ટોચે. દાંડી. સાંકડું. ગંજીના, ખદામના.
અણીદાર. તરવારના. શોષી. જથાખંધ. કમળ.

૨૨] સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ : શિક્ષક. અહીં આના

અળવી. કુંવારનો. અજમાનું. કરવત. મોજાં.
ચિરાએલાં. અગથીઆનાં. ગુલમોર. છુટા. ગોરધન.
કૃષ્ણલાલ. ફૂટી. પ્રકાશ.

પાઠ ૬૮-અવજંતુ. અવસ્થા. પતંગીઆ.
ભટક્યા. પૂછનાર. વર્ગના. સૂંઠ. માથું. જઠર. મૂછ.
ખૂબસુરત. ખીલકુલ. માદાનેજ. ચૈતરી. બદલવી.
સ્થિતિ. ઇંડાં. ઇયળ. કીડિઆરામાંથી. પોપણ.
કોશોટા. નિરાંત. સૂતાં. ચોથો. હુમલો. લડીએ.
પેઠે. કુટુંબ. મદદ. વંદા. બસડી.

પાઠ ૬૯-સમડી. ગીધ. ખાવાગઢનો. ઘોળાર્યાં.
ભૂખ. ભાથું. ઉતર્યો. તીરની. ડરતું. સયાટાખંધ.
નહોરમાં. ઉંચાઈએ. ધસારાખંધ. પુછડી. બદામીઓ.
કરાંઠી. કદાચ. થોભ્યો. ઠોળાવ. ગખડી. પ્રાણી.
વળેલી. ગરદન. ખાઉધરાં. કોહેલું. કમકમાટ. ગંધાઈ.

પાઠ ૬૦-ખીસકોલી. સસલું. મુંખઈ. ઢેકડા.
દોડાદોડ. ભપકાદાર. દેખાવડું. વલવલાટ. બદન.
રાખોડીઉં. કાબરચીતરી. ગુચ્છાવાળી. કુમળી.
કપળો ખિલાડીની. રાક્ષી. રવાટી. સુંવાળી. ચપળ.

ગુજરાતની સામાન્ય ભુગોળની પ્રમુખોત્તરમાળા અઢી આના. [૨૩

શકિત. ઘાતકી. શિકાર. તીણા. ઓચીંતી. ગતિ.
દુશ્મનોથી. પોલાણમાં. ઝુમખામાં. છતમાં. બીકણ.
કાતરી. કૌવતવાળા. ઉપરાચાપરી. રતુમડો. મૂછ.
કલ્લામાં. રહેણાણ. તૂલ. ઉંદર.

પાઠ ૬૧—ગખડી. મંચેરજી. હડે છે. મોડું.
ખમનશા. લટકતી. લાળ. પંજે. દડો. માફક.
ઠોકાય. હોશિયાર. અક્કલવાળું. ભરોસાદાર. મમ-
તાવાળું. તાબેદાર. ભાઈબંધ. પત. એદલજી.

પાઠ ૬૨—ગણપતરામ. ધર્મશાળામાં. પૂછવા.
ટટાર. વર. ખગાસું. વિકરાળ. છાતીવાળું. ટોળામાં.
ટુકડીઓ. શિયાળ. કાબરચીતરું. બદામીઉં. લીલા-
ધર. ભુરાશ. કીકિચારી. પકકું. ખંધું. શ્રીધર.
લોંકડી. કાચું. વાઢમાં. ખંધાઈ.

પાઠ ૬૩—દામુએ. તાણ્યું. ગુસ્સાથી. ખાતર.
નસાડી. કોઠી. કોથળામાં. હોડ. જ્ઞાન. ઘેર. તળીયાં.
ડોકે. ઘંટડી. મ્યાનમાંથી. કાંટા. ઉપયોગીપણું.
મતાવશે. કાસળજ. કાઢીશ.

પાઠ ૬૪—અગ્નિ. ગર્જના. ધ્રૂજતાં. નારણદાસ. વડોદરાના. સિંહણ. વિકરાળ. અન્નયજ્ઞ. ચોંટયું. ઉખેડેલી. યાજ્ઞ. ચાખેલ. ઠેલણમાડી. ધુધવાટા. અઠવાડીઉં. ભયંકર. માસી. વાઘણ. ગોસ. ભુખ્યો. ઠેકાણું. કાઠિઆવાડમાં. ગીરનાં. વસ્તી. પાંજરં. બળવાન. દેખાવડું. ચાડાં. દીપડા. આંતરે છે.

પાઠ ૬૫—ત્રંબકલાલ. બસો. હાડકાં. ગણ્યાં. કયાંથીજ. ડીલમાંનું. હાડપિંજર. દિવાલ. ટાંચું. બિહામણું. પાંસળીઓ. કાંડાંનાં. બેડાજ. બેશક. કદરૂપું. કૌવત. કીમતી. ગોઠવેલા. હૃદય. થાપાની. પુકકો. સંરક્ષણ. માંસપેશી. રેશાની. સંક્રાંત. ગોટલા. ઉચકાય. ફૂલીને.

પાઠ ૬૬—સુદમદર્શક. કુદરતી. ઢાંકણ. રક્ષણ. પડ. દાઝીએ. હીમાં. ફેલા. ગોડ. રૂઝાતો. નિશાની. હથેલી. લઈ. સખત. આણ. ભોંકે. દરદ. કાતરી. અડકે. પુષ્કળ. કુમળી. ઓસીકાનો. દાખલો. ખોળીઉં. હેઠલું. ગલેફ. સારૂ. શોભીતું. અવયવોનું. અસંખ્ય. છિદ્રો. ગેડા. નડતુમાં.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રમુખ નદીઓના નામો. [૨૫]

પાઠ ૬૭-હરિતાલ. ટકોરો. તળીડો. પસદ. કમાવેલું. ખરખચડું. તૂટતું. મુદત. ટકે છે. સીવેલી. ઠરાયું. હરણંબેડાં. મસાલો. સાત. આઠ. ટાંગી. જન. પુઠાં. ખૂટ. ડુક્કર. ઊંઠનાં. મશકો.

પાઠ ૬૮-ઊન. વાસ્કુટ. જળમા. ડગલો. ઢોરઢાંકર. ઓઢો. ઓરાઢીએ. ગાંસડીમાં. કાંતવા. ઊઠવેઠ. ફક્ત. વાંકડીઆ. ટકાઉ. શેતરંજી. હૂંફ. ઢૂઆ. કંસારી. ગળપટા. પહેરણ.

પાઠ ૬૯-મહીનાનો. પડવો. ચોવંડીએ. હુસેન. આંગણું. બેઠક. આસરે. થાંભલાની. કુંભીઓ. ઝોલાણું પરસાળ. ઓસરી. દેરાસર. પધરાવીએ. રસોડું. પાણિઆરું. કોઠાર. ધુમાડીઉં. ભીંતો. મૂકેલી. બજર. અહીંઆ. તુળસીકયારો. છીંડી. સીડી. દિવાનખાનું. ટાંગી. ચીતરાબ્યાં. ખીંટીઓ. તાકાં. સાકટા. પકવાસા. નળીઆં. કામડાથી. સરડાબ્યું. છત. અગાસી. અભ્યાસ. જરખામાં. બેશક. સગવડવાળું.

૨૬] ગુજરાતની સામાન્ય ભૂં પ્રશ્નોત્તરમાળા અઢી આના.

પાઠ ૭૦-અસલી. ઓળો. ઘડિઆળ. છાયા-
યંત્ર. બુનું. બેસણી. બેસાડયું. સાધારણ. પતરૂં.
મિનિટ. ઓછાચો. ચક્રર. સૂર્ય. પશ્ચિમ. ચઢતો.
પડછાચો. સીસી. વાંદરા. મદારીઓ. હુગડુગી.
હલવાઈ.

પાઠ ૭૧-ચદો. લિપિમાં. સાહ. મધરાત.
અઢીવીસ. ઉકલતી. જોડાએલાં. હથોડી. વાડકી.
અચડાય. ટકોરો. કુંડાળું. કાંટો. અગ્રેજીમાં.
સાડમા. સેંકડ.

પાઠ ૭૨-ત્રાજવું. પરશુરામ. પડીકું. જોશંકર.
પહલામાં રૂપીઆ. સમતોલ. બેશક. ગાંધીએ.
કાટકું. તોજવું. બાંધ્યું. પાધરો. સોદો. દાંડી. છોટે.
મૂક્યા. જોખ્યું. ચીચવાની. સુક્તિઓ. પોડોશી.
ચુનીલાલ. ઓછુંવ-તું. સુક્યું. તોડું. શેર. કાયદો.
ખાધ. પૂરે છે. જુઠું. ભૂલી.

ચોથા ધોરણનો

“મુખગણિત શિક્ષક” બે આના.

જોડણીના એકજ સરખા.

નિયમમાળા શબ્દો.

હિંદોડો. બિચાઈ. વિવાહ. દિવાન. નિવારો.
મિઠાઈ. નિસાસો. શિયાળ. શિરોઈ. રિવાજ. મિ-
નાશ. નિર્ણય. દિલ્હી. સિપાઈ. વિનંતી. ઇલાજ.
ભિખારી. નિકાલ. વિચાદ. કિલ્લો. પિત્તાળ. વિસામો.
પિણય. મિછાનું. ઘિઝાર. નિચાણુ. કિનારો. મિઝી.
જિલ્લો. નિરાશ. ચિકાર. ચિનાઈ. લિલાશ. દિવાલ.
સિવાય. પિળાશ. નિવારી. નિરાંત. બિલાડો.
શિકાર. વિખણુ. શિખામણુ. પિછાણીએ. ઇન્સાફ.
મિલકત. વિલાયત. ઇમારતી. તિનેરર. વિરમય.
ચિરાચલું. બિહામણું. ઇચ્છતા.

બુવાન. ઉઘાવી. સુવાડી. છુટાયું. ઉઘાડું.
ઉત્તર. ઉઘોગી. ઉઘમ. ચુકાદો. ચુક્તિ. ઘુલાઈ.
ઉઘાડી. ઉઘાસ. દુકાળ. સુકાળ. બુઆળ. ઘુઆવી.
સુકાવ. ઉઘાડ. બુલાવે. સુખીડું. સુખીઆં. દુર્ગંધ.
મુકંદ. શુલાંટ. મુકાય. સુધારો. બુબાની. ઉકાળી.
સુકાઈ. ઘુમાંદો. ઘુઆવી. મુખીઆં. શુમારે. તુવર.

કુટુંબ. ભરાશ. પુકકો. મુકામલો. પુસ્તકો. ઉછેરવા.
દુર્યોધન. મુસાફર. ખુદાવંદ. મુકાબલો. પુષ્કળ.
ઉપાડ્યો. ધુણાવ્યું. મુકાવ્યો. ઉડાવવા. ધુમાડીઉં.
શિખામણો. વિલાયત. પિછાણીએ. ચિરાએલું.
ખિલામણું. મિલકત. મુકાબલો. મુસાફર. મુકાવવા.
ધુમાડીઉં.

હોશિયારો. હથિયાર. કળિયુગં. ધણિઆણી.
કબુલાત. પરિતાપ. કઠિઆરા. મહિમાય. કાઠિઆ-
વાડ. ઘડિઆળ. પાલિતાણા. કીડિઆરૂં. કીકિઆરી.
શીશ. ગીધ. ખીણ. ખીન. વીસ. તીર. જીવ.
તીર. ગીર. ડીલ. ખીડી. સીડી. સીસી.

ફૂલ. મૂછ. ભૂખ. ઊન. ખૂન. ખૂમ. સૂર.
ખૂટ. છૂટ. લૂટ. મૂળ. ભૂલી. ફૂલી. લૂટી. તૂટી.
છૂટી. ફૂટી. ખૂટે. ખૂલે. રૂએ. ચૂસે. સૂતો. સૂઈ.
લૂછી. સૂર્ય. ભૂગોળ. રૂપીઓ. ફૂપતો. ભૂલ્યો.
ભૂખ્યો. ફૂટ્યો. મૂક્યો. મૂકવું. પૂછવું. ઊગવું.
ખૂટવું તૂટવું. ભૂશિર. ફૂલરસ. ઊઠવેઠ. ખૂખસુરત.
સૂક્ષ્મદર્શક.



ત્રીજા ધોરણનો “મુખગણિત વિદ્યા” એ આના. [૨૬

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

તંબુ. જંતુ. હિંદુ. ટંદુ. લાગુ. સાબુ. આબુ.
પશુ રબુ. તનુ. ચર. માર. ધાતુ. લાડુ. દાસુ.
ગુરુ. અબ્બુ. ચપ્પુ. વિષ્ણુ. વરડુ. આખર. બખર.
અગાઉ. ટકાઉ. ભરાઉ. દયાળુ. આજસુ. સમબુ.
પરગબુ. ગળેપડુ. મહેનતુ. કામધેનુ. જીવજંતુ.

બુદ્ધિ. શુદ્ધિ. પ્રીતિ. મતિ. ગતિ. કવિ. હરિ.
શાંતિ. ભક્તિ. શક્તિ. યુક્તિ. સ્તુતિ. સંમતિ.
વિશ્વપતિ. વનસ્પતિ. આકૃતિ. અગ્નિ. કદાપિ.
વિપત્તિ.

લિપિ. મિનિટ. સિવિલ.

માહીતી. રસીદી. દરીઓ. માનીતો. વાણીઓ.
રૂપીઓ. મહીનો.

નિરાશ. બિનાશ. લિલાશ. પિનાશ. ભુરાશ.
કાળાશ. રતાશ. ખટાશ. શાખાશ. પ્રકાશ. ચૌદશ.
કાઢીશ. શીશ. વશ. ન્યાયાધીશ.

સુખીડં. પાટીડં. સુખીડં. ખોળીડં. પોપટીડં.
એકદળીડં. રાખેડીડં. બદામીડં. અઠવાડીડં.
ધુમાડીડં.

નટ. ઘટ. ધાટ. અઘાટ. ભાટ. વાટ. ફાટ. લૂટ.
છૂટ. ખૂટ. ખેટ. કોરટ. ખરછટ. ચળકાટ. વહીવટ.
કમકમાટ. વલવલાટ. વાસ્કટ. ઉકળાટ. મિનિટ.

હઠ. આઠ. સાઠ. પાઠ. હોઠ. ઊઠવેઠ.

ખડ. થડ. પડ. પાડ. તોડ. ગોડ. કાપડ. વાગડ.
ખરડ. ઉકાડ. મંદવાડ. વલસાડ. સજ્જડ. દોડાદોડ.
સેકડ. ખાંડ. ઓસડ. ઓરપડ.

સાંઢ. દોઢ. વાઢ. સુંઢ. ગઢ. પાવાગઢ.

ગુણ. શણ. લક્ષણ. રક્ષણ. સંરક્ષણ. ઝરણ.
ધમણ. અભણ. વખાણ. નાવણ. ધાવણ. વાસણ.
વેચાણ. વહેણ. દાતણ. માખણ. વાઘણ. બીકણ.
ઢેલણ. જીવણ. ચાવણ. પોપણ. સિંહણ. ઢાંકણ.
કૂખણ. નિચાણ. નાનપણ. ખાળપણ. ઢહાપણ. પહે-
રણ. ભલામણ. સરભોણ. શિખામણ. રહેઠાણ.
ધુટણ. પરચુરણ. લક્ષમણ.

છત. પત જોત. સાત. શાંત. પ્રાંત. સખત.
સરત. ખનાત. વળત. દોલત. કરવત. ચળકીત.
ઝવેરાત. કુદરત. આવડત. સુદત. ખંભાત. વાતચીત.
કબુલાત. સંઘાત. વસંત. રંગીત, સંગીત. પર્વત.

ચોથી ચોપડીનો “ડિક્શનરી શિક્ષક” ત્રણ આના. [૩૧

ગમ્મત. હિંમત. કિંમત. દુરસ્ત. નિરાંત. કૌવત.
ફક્ત. દાકતર. ચંદ્રગુપ્ત. પ્રીત.

હદ. છેદ. ચૌદ. મસીદ. રસીદ. સફેદ. અહદ.
દરદ. સ્વાદ. પોલાદ. પસંદ. નાંદોદ. વાદવિવાદ.
અમદાવાદ. વિષ્ણુપ્રસાદ.

ખાધ. બોધ. ખાળખોધ. ધોધ. કોધ. દૂધ. ગીધ.
સુગંધ. જથાખંધ. જોસખંધ.

દસ. દાસ. જસ. વીસ. ગોસ. વાસ. નેસ. માંસ.
ત્રાસ. શ્વાસ. તપાસ. આળસ. આભાસ. ઉજસ.
ઉદાસ. પ્રયાસ. વનવાસ. રવેસ. કાનસ. ઉપવાસ.
પોટીસ. પોલીસ. અજ્યાસ.

આશિષ. સંતોષ. દોષ.

ભૂગોળ. સોળ. શિયાળ. નકુળ. ઉતાવળ. કળિયુગ.

જોડાક્ષર.

વાર્તા. આમાન્ય. પદાર્થપાડ. ચિત્રો. વાક્યો.
પુસ્તકો. વનસ્પતિ. ધ્યાન. પ્રાણણી. અજન્ન. માત્રા.
અનુસ્વાર. વિસર્ગ. ટકું. ઉતર્યો. બેસાડ્યો. બુદ્ધિ.

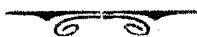
૩૨] સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક. અદી આના

ખર્યુપાન. શ્રાવકનો. જાત્રાગે. અક્ષતનો. ઇશ્વર-
ભક્તિ. ઇશ્વરકૃપા. સ્વભાવ. સ્ત્રીઓ. અભ્યાસ.
ઇચ્છે. સોંપ્યો. ખસ્યો. શુદ્ધિમાં. આશ્ચર્ય. લગ્ન.
પ્રીતિ. ખવાડ્યું. ઇન્સાફ. વિજયનગર. સત્તર.
ખરીદ્યા. મિલકત. વર્તીશું. પરમેશ્વર. અટકાવ્યો.
વિશ્વપતિ. જગદર્તા. ભૂદેવો. ઇશ્વરસ્તુતિ. વિશ્વ-
સ્વામી. સ્તુતિ. પ્રાર્થના. ભકિત. શકિત. ગર્વ.
પ્રમાણિક. વૃદ્ધ. પ્રથમ. આગ્રહ. ધન્ય. જાપ્તો.
દ્રવ્ય. ભેળ્યું. તાકડું. યુધિષ્ઠિર. અર્જુન. કોધ.
વર્તણુંક. દુર્યોધન. દ્રૌપદી. ચિત્રગુપ્ત. ગંધર્વ. ગુસ્સો.
ડાહ્યો. ન્યાયાધીશ. ચર્યા. ગૃહસ્થ. મશ્કરી. સ્વાદે.
સત્ય. નિશ્ચય. અસત્ય. વૃક્ષ. આશ્રય. પ્રગટે. દુષ્ટમતિ.
વર્તમાનપત્ર. ઉત્તર. લક્ષ્મી. પથર. વિદ્યાર્થી.
સ્વચ્છ. ચોંટાડ્યાં. ઇદ્રિય. છિદ્રો. નાહ્યા. વિદ્વાન.
ઉલોગી. નિર્ણય. દિલ્હી. પ્રખ્યાત. પરાક્રમી. વિદ્યા.
મચ્છર. યુક્તિ. નમ્ર. જોજ. વોશિંગ્ટન. વિષ્ણુપ્રસાદ.
પુસ્તકાલય. વૃત્તાંત. ધમકાવ્યા. સ્થિતિ. ભેટયો.
ઇર્ષાખેર. તુર્ત. પ્રાણી. પ્યાર. કૂર. સ્વારી. શ્રેષ્ઠ.
ન્યાય. નિર્દોષી. ત્રાસ. વ્યાપાર. ધક્કો. ફેડાવ્યો.

કૂટયો. સદગુણી. પ્રદર્શન. કિલ્લો. અગત્ય. પુષ્કળ.
 સંગ્રહ. પિત્તળ ખ્યાલો. તરસ્યા. ધર્માદા. આશી-
 વાદ. ચોકખું. શેખચહી. તકપ્રસાદ. વળગ્યો.
 ઉપાડ્યો. ધુણાવ્યું. ઉઘમ. ચેતવ્યો. મુઠાવ્યો. દોડ્યો.
 પ્રયાસ. મળસ્કે. પ્રીત વિપત્તિ. ચિંતવ્યા. પ્રકાર.
 ધરછતા. હુક્કો. ચોકખાઈ. શ્વાસ. દુર્ગંધ. શત્રુઘ.
 અયોધ્યા. કૌશલ્યા. સુમિત્રા. લક્ષ્મણ પ્રજા. ચિકાર.
 ચક્કર. સ્થિર. ચમત્કાર. ગીષ્મ શ્યામ. ચિત્ત.
 આગ્ર. પ્રસારી. પ્રવૃલ્લ. વસાવ્યું. પ્રહલાદ. કર્કષો.
 મુરકેલ. વાયવ્ય. પ્રવાહ. આકૃતિ. ગોડવ્યા. દેવ-
 સ્થાન. પર્વત. શેત્રુંજી. લસુંદ્રા. પાશ્વમ. નિર્મળ.
 ચિત્રવિચિત્ર. ભૂગોળવિદ્યા. ક્રિયા. દ્વીપકલ્પ. સામુદ્ર-
 ધુની. ભટ્ટી. સજ્જદ. છુટ્ટી. ગિલ્લીદંડા. રાત્રે.
 વરાળયંત્ર. મીણખત્તી. દુરસ્ત. દાક્તર. જિલ્લો.
 કલેકટર. ઇન્સ્પેક્ટર. મુન્સફ. ચોર્યાસી. ઉપ્યુદી.
 બોર્ડ. સિવિલસર્જન કન્યાશાળા. શીખવ્યું. અગ્રેજ.
 પ્રાંત. વિસ્મય. હલાવ્યું. સળગાવ્યો. ધકુ. સ્કૂ.
 ટીપ્પું. વળ્યો. નક્કર. ઉત્પન્ન. પુષ્ટિકારક. કૃષ્ણલાલ.
 પ્રકાશ. અવસ્થા. ભટક્યા. ગુચ્છો. ગમહી. ધર્મ-

૩૪] ગ્રીષ્મ ધોરણનો “શુભચણિત શિક્ષક” એ આના.

શાળા. પકકું. શ્રીધર. તાણ્યું. મ્યાન. અગ્નિ. ગર્જના.
ધૂળતાં. ચોંટયું. વસ્તી. ત્રંમકલાલ. ટાંચું. હૃદય.
કુકો. સૂક્ષ્મદર્શક. લડું. હુકર. વાસ્કુટ. ઝખમા.
કક્ત. સરપાંચું. અશ્વવીસ. ત્રાજવું. પલ્લું. તોળ્યું.
મધ્ય.



મળતા જોડાક્ષર.

સત્તર. ઉત્તર. વૃત્તાંત. પિત્તળ. વિપત્તિ.
ચિત્ત. મિથુખતી.

ટકું. છુટી. ધક્કો. હુકકો. કિલ્લો. જિલ્લો.
શેખચલ્લી. પલ્લું. ગિલ્લી. પ્રધુલ્લ. પકકું. નક્કર.
ચક્કર. અક્કલ. હુક્કર. ધિક્કર. અજળું. ગમ્મત.
સજ્જડ. ગુસ્સો. ગખડી. ઉત્પન્ન.

વૃદ્ધ. બુદ્ધિ. શુદ્ધિ.

ધરધતા. ધરધે. મરધર ગુરધો. રવરધ.

ચોકામું ચોકખાઇ.

લડું. ભડી. અશ્વવીસ.

સુરત જીલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના. [૩૫

ઝખ્ખા. પત્થર.

મધ્ય. ધ્યાન. અયોધ્યા.

કૃપા. વૃક્ષ. વૃક્ષ. પૃથ્વી. કૃષ્ણ. હૃદય. વૃત્તાંત.
ગૃહસ્થ. આકૃતિ.

ખરીદા. વિદ્યા. વિદ્યાર્થી. ઉદ્યોગી. ઉદ્વમ.
શ્રાવક. શ્રીધર. આશ્રય.

વિશ્વ. ઇશ્વર. પરમેશ્વર. શ્વાસ.

આશ્ચર્ય. નિશ્ચય. પશ્ચિમ.

જાપ્તો. ચંદ્રગુત્પ.

યુધિષ્ઠિર. શ્રેષ્ઠ.

દુષ્ટમતિ. પુષ્ટિ.

દત્ર. ચિત્ર. વિચિત્ર. યંત્ર. મત્રા. જના.

સુમિત્રા. રાત્રે.

સમુદ્ર. શિદ્રો. લસુન્દા.

નમ્ર. આમ્ર.

પ્રકાશ પ્રથમ. પ્રગટે. પ્રયાસ. પ્રસાદ. પ્રકાર.

પ્રવાહ. પ્રસારી. પ્રપુલ્લ. પ્રદર્શન. પ્રખ્યાત.

પ્રનાણિક. પ્રહજાદ. પ્રાર્થના. પ્રાણી. પ્રીતિ. પ્રાંત.

ત્રાસ. ત્રાંબક. ત્રાજવું. શ્રીધર. ક્રિયા. દ્રવ્ય. ક્રોધ.
ક્રોપદી. કૂર. કૃજતા. આભણી. શ્રાવક. આગ્રહ.
સંગ્રહ. ચિત્રગુપ્ત. શેત્રુંજે. આશ્રય. ઇન્દ્રિય અંગ્રેજ.
શત્રુ. પરાક્રમી. સામુદ્રધુની.

ગર્વ. ગંધર્વ. તુર્ત. જોજ. વિસર્ગ. આશ્ચર્ય.
ઘોડ. ચર્યા. વાર્તા. જગકર્તા. વિદ્યાર્થી. ધર્યું.

પર્વત. નિર્ણય. નિર્માણ. વર્તણુક. તર્કપ્રસાદ.
ગર્જના. સર્જન. સિવિલસર્જન. પ્રાર્થના. દુર્યોધન.
નિર્દોષી. ધર્મોદ્ધા. ઐર્યાસી. વર્તીશું. અજ્ઞાન.
દુર્ગંધ. ખર્ચુપાન. પ્રદર્શન. આશીર્વાદ.

ત્રીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શિક્ષકોને

— ખાસ ઉપયોગી —

અઘ્યાય બહાર ન પડેલી એવી ગુજરાતશાળાપત્રમાં

‘ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળ’ની

પ્રશ્નોત્તરમાળાં અઢી આના,

परीक्षाना डिक्शनमां

आवनार शब्दो.

मूलाक्षर. जोडाक्षर. ज्ञान. होशियारी. पुस्तको. वन-
स्पति. ध्यान. ब्राह्मणी. लिपि. वरडु. विसर्ग. कळियुग. बुद्धि.
हिंडाडे. खर्युपान. श्रावक. घातकी. धणिआणी. ईश्वरभक्ति.
ईश्वररुपा. चौदश. दयाळु. शिक्षक. अंतःकरण. सौप्यो.
शुद्धि. आश्चर्य. प्रीति. आशिष. टंगाची. इन्माफ. कामती.
सत्तर. खरीया. मिलकत. वर्तांशु. विश्वपति. जगकर्ता. ईश्व-
रस्तुति. विश्वस्वामी. प्रार्थना. भक्ति. शक्ति. प्रमाणिक.
किमत. वृद्ध. जाणतो. द्रव्य. मिठाई. मुंडु. ताक्युं. युधिष्ठिर.
अर्जुन. वर्तणुक. आवर. दुर्याधिन. द्रौपदी. चित्रगुप्त. गंधर्व.
न्यायाधीश. साक्षी. गळपडु. गृहस्थ. कदापि. निश्चय. वृक्ष.
आश्रय. परिताप. प्रगटे. दुष्टमति. विद्यार्थी. स्वच्छ. चौटा-
ड्यां. इन्द्रिय. हांकण. कंटाळो छिद्रो. भिनाश. लूछी. विद्वान.
उद्योगी. चुकादो. निर्णय. दिलही. प्रख्यात. विषयो. युक्ति.
बोशिंगटन. विष्णुप्रसाद. पुस्तकालय. वृत्तांत. हिमन. लक्षण.
अल्हाह. डोलचुं. विनंती. अदेशो. भिखारी. स्थिति. भेट्या.
इर्नाखोर. देशनिकाल. तुर्त. क्रूर. श्रेष्ठ. निर्दोषी. फूट्या. सद्-
गुणी. प्रदर्शन. गुंथेली. सादडी. तल्लीन नौनमलाळ. विला-

३८] गुणशतनी सामान्य लूने । प्रश्नोत्तरभाषा अदी आना.

यत. बांधणी. संग्रहो. संग्रह. पित्तल. कठिआरा. विसामो.
धर्मादा. आशीर्वाद. शेषचल्ली. तर्कप्रसाद. धुणाव्युं. ठपको.
ढोळाव्युं. उद्यम. चेतव्यो. मुकाव्यो. गोथुं. प्रयास. वीटवा.
मळस्के. सुखीउं. चूसे. फूलरस. निज. खूटे. संतोष. झूले.
विपत्ति. कामधेनु. चितव्या. घडोदरा. घंशपरंपरा. भोगवटा.
सांतीनी. महेनतु. पुंजी. डेहली. वेतपणी. पिडाय. मंदवाड.
निरोगी. जंतुओ. पाथरणुं. श्वास. विछानुं. जाजरु. झाडी-
झुडी. दुर्गंध. कैकेयी. शत्रुघ्न. अयोध्या. कौशल्या. सुमित्रा.
लक्ष्मण. संदेह. चौद. धिक्कार. मुकुंद. दोरडुं. खुबीधी. उंधे.
गुलांट. स्थिर. चमत्कार. ग्रीष्म. श्याम. महिमाय. कोकिला.
सुगंध. चित्त. मूर. प्रफुल्ल. बटमोगरो. प्रह्लाद. पुरुषो. चढाव.
वायव्य. औरंगा. प्रवाह. बगवाडा. रमणीय. आकृति. काठि-
आवाड. शेंबुजा. पावागढ. तूटीने. टुकडा. पालिताणा.
लसुंद्रा. भिजाय. गम्मत. पृथ्वी. निचाण. पश्चिम. सरिता.
निर्मल. चित्रविचित्र. किनारो. घोघाण. पिछाणीण. भूशिर.
भूगोळविद्या. टंडेल. माहीती. घुसे छे. मुदत. द्वीपकल्प.
हंमेशां. सामुद्रधुनी. टकाउ. भट्टी. तणखा. पेंडा. टेडवाडो.
गोदडुं. दोरडुं. गिल्लीदंडा. ओफिस. छंटातुं. माणबस्ती.
धंभुका. घोपलां. वूटमोजां. ओवरसीअर. साक्षी. खूटतां.
सख्ती. लपेटी. तिजोरर. दाक्तर. जिल्लो. कलेक्टर. इन्स्पेक्टर.
मुन्सफ. चोर्यासी. वहीवट. कमिश्नर. अधिकारी. पोलीस.
डेप्युटी. इंजनेर. संमति. सिविलसर्जन. शांतिलाल. परीक्षा.
हथियार. निराश. खून. मुकरदमो. जुबानी. चुकादा.

શિક્ષક. ચિંકાર. સચ્ચત. પાંદડાં. ગતિ. ફૂંક. ફૂંકણી.
 ગુંગઝાઈ. ઢાંકણું. અંગ્રેજ. મિઠાઈ. કંટાળતો. નિરોગી.
 અથાણું. ઘુંટણ. ઢગલા. ધરાસળા પંજાવ. સિંધવ. વિસ્મય.
 ચિનાઈ. હેઠલ. રતાશ. તદન. લિલાશ. ધુમાડો. ચૂંટી. ધર્યું.
 ફટકડી. પથ્થર. નાંદોદ. સ્વેરાત. કુંમર. સ્કૂ. ટીપ્પું. દિવાલ.
 ચીંટી. ઘડિઆલ. ચપ્પુ. ઉત્પન્ન. મુઝીઆં. ચોંટી. ટટાર.
 શોપી. પિઝાશ. ઢીંગલી. તંદુ. ઘડીઆં. સરસામણી. ચોંટા-
 ડવાને. લાડુ. નિતારી. ડહોલી. પુષ્ટિકારક. શુમારે. હંમેશાં.
 દાઉદખાની. હાંસોટી. ટુમસો. પિઝાશ. કાઝાશ. મરાડ.
 વટાણા. અડદ. કઠોળ. બરછટ. પકડઢીડં. ગુંદાને. ચાઢળ.
 પરમુદી. જટાશ. પોટીસ. ચૂંટી. ઢાંડી. શોપી. ચિરાણલાં.
 અગથીઓ. કૃષ્ણલાલ. જીવજંતુ. અવસ્થા. મટક્યા. સૂંઢ.
 શ્વેતમુરત. કીડિઆરં. પોષણ. કોશેટો. નિરાંત. ઘોઢાયાં.
 જાઉધરાં. ગંધાઈ. દેખાવડું. રાક્ષી. સ્વાંટી. ઘાતકી. ઓચીંતી.
 પોલાણ. રતુમડો. રહેઠાણ. તૂલ. ગવડી. લટકતી. ઠોકાય.
 ટટાર. વિકરાઢ. ટુકડી. મુરાશ. કીકિઆરી. જંબુ. શ્રીધર.
 ધાઢ. જંધાઈ. તાણું. ઘંટડી. સતાવશો. કાસઢ. અગ્નિ.
 ગર્જના. ધૂજતાં. ચોંટયું. ઢેલણગાડી. ધુધવાટા. વાઘણ. ગોમ.
 દીપડો. વ્રંચક. હાડપિંજર. ટાંચું. વિહામણું. દિવાલ. કાંડું.
 કદરુપું. કૌવત. હૃદય. સંરક્ષણ. માંસપેશી. સૂક્ષ્મદર્શક.
 ઢાંકણ. રક્ષણ. ઢીમું. દયેલી. લટકદરદ. ઓમીકું. જોઢીડં.
 ગલેફ. શોમીતું. અવયવો. હરિલાલ. ઢહોરો. તઢીડં. તૂટું.
 ઢરાયું. સાત. આઢ. મશક. જન્મો. ઢોરઢાંકર. ઓઢો.

૪૦] ચોથી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

ઓરાદીવ. ઉઠબેઠ. ફક્ત. ટકાઉ. ઠંપ. ટુઝા. મલપટા. વેઠક.
છોલાળું. પરસાલ. વેરાસર. પધરાવીવ. રસોડું. પાણિઆરું.
ધુમાડીડું. જાજર. તુલસીક્યારો. હીંડી. સીંડી. દિવાનચાલું.
ચીંચી. નલીડું. સરડાચું. વેસળી. મિનિટ. ટુગટુગી. ઢલચાઈ.
લિપિ. અટ્ટાવીસ. ટકોરા. સાઠ. સાઠમા. સેકંડ. ત્રાજવું.
પરશુરામ. પલ્લું. કાટલું. તોલચું. ઢાંડી. મધ્ય. તોલું. મુઠ.

શીખવા શીખવવાનાં સર્વોપયોગી.

સરળ સસ્તાં પુસ્તકો.

મુખગણિત શિક્ષકે ભા ૧ થી ૬.

બાળવર્ગનો	૦-૧-૩	ત્રીજા થો. નો	૦-૨-૦
પહેલા થો. નો	૦-૧-૬	ચોથા થો. નો	૦-૩-૦
બીજા થો. નો	૦-૧-૯	પાંચમા થો. નો	૦-૩-૦

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” ભાગ ૩ જે અઢી આના.

સુરત જિલ્લાનો નકશો ચાર આના.

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રતિનિધિતા ચાર આના.

મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળની પ્રતિનિધિતા ચાર આના.

કતો-છગતલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

ગરદી

આપવા નં આપે છે.

— છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત. —

પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી આપોઆપ બુદ્ધિ ખીલવ
પરીક્ષામાં નાપાસ થવાની ધારણ રહેશે નહિ

“મુખગણિત શિક્ષક”

બાળવર્ગથી પાંચમા સુધીના દરેક ધોરણના

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

બાળવર્ગથી પાંચમી સુધીના દરેક આપવીત: હુંડો.

સુરત શહેરનો	અહીં આપ
ચાર્યાસી તાલુકાનો	“ભૂગોળ શિક્ષક” આપ
સુરત જિલ્લાનો	અહીં

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા અહીં :

મુખ્ય હલાકાની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા આર ન
બીજા ધોરણ માટે અનુભવસિદ્ધ

“અંકગણિતનાં મનોચત્ર” ચર

પત્ર વ્યવહાર નીચેને સરનામે કરવો.

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ શાહપુર, ગાંધી

